

A Spera, a közigazgatás/közszolgáltatás irányításának másfajta víziója

A Spera oklevelet a francia oktatási rendszerben és az oktatás és képzés területi szervezeteiben tevékenykedő, irányító apparátus továbbképzésére hozták létre. Célja, hogy csoportokba szerveződve közösen elmélkedjenek az oktatásban alkalmazott gyakorlati módszerekről, azokat hivatalos formába öntsék és a karrierépítés szempontjából értékeljék. Újszerű képzési formáról van szó, mert a Spera (Management de Service Public d'Education et de formation et Rôle des Acteurs administratifs) egy oklevél, nem pedig közigazgatásból letett vizsga.

*Tárgyszavak: közszolgáltatás; képzés; karrier;
Franciaország.*

A Spera oklevél

A közigazgatás szükségképpen igényli a különféle közszolgáltatásokban alkalmazott oktatáspolitikai valamennyi fejlődési irányzatának megismerését. Az intézményvezetők kinevezésének gyakorlata az oktatási intézményeket érintő projekteken a területi dinamizmus új kihívásainak, kényszereinek felel meg: távlatokba helyezni a rájuk bízott feladatokat, meghatározni tevékenységük hatókörét és konkrét területét, abból a célból, hogy mozgósítani lehessen működésük, fellépésük eszközeit és módszereit – mindez az irányítással foglalkozó szakembergárda számára az elérhető közelségben lévő erőforrások, a képzés fő céljának elemzését igényli.

Az oklevél *három közös modult* foglal magában, összesen 81 óra képzési idővel. Ez 13,5 napnak felel meg, amely képzési idő 13 hónapos időszakra oszlik meg.

1. A különféle közigazgatási politikák közötti koherencia témakörének szentelik.

2. A közszférában lebonyolódó oktatás és képzés irányítása sajátos eszközeinek megtanulására irányul.
3. Bizonyítottan a leginkább újszerű, arra szolgál, hogy a résztvevőkkel elsajátíttassa a munka analízisének különféle módszertani megközelítéseit, annak érdekében, hogy előtérbe kerüljön a vizsgált szakmai kompetenciák jelentőségének tudatosulása.

A szakértelem kollektív dimenziója

A képzés során megszervezik az azonos közigazgatási szférához tartozó résztvevők gyakorlati tapasztalatainak és szakmai tudásának egymás közti kicserélését, és ütköztetik egymással a különféle igazgatási területeken tevékenykedő szakszemélyzet tapasztalatait. Ezzel a speciális képzés azt célozza, hogy sikerüljön kiválasztani, megtalálni a közszolgálatnak azokat az értékeit, amelyek együttműködő munkacsoportok létrehozásához járulnak hozzá. Az oktatás rávilágít a szakmai képzettség és az adott tevékenység ellátásához szükséges tudásanyag formalizálására. Az ergológiai megközelítés nyilvánvalóvá teszi „az én és a másik egybeesését”, egy adott munkahelyzetben fellépő cselekvő személyek szerepének előrevetítését.

A Spera lehetőséget nyújt a közszolgálat szakterületei, speciális ágazatai számára, hogy tananyagga, illetve a gyakorlatban alkalmazandó, ajánlott megoldássá minősítsék a képzés során saját szakembergárdájuk szakmai tapasztalatait, és értékeljék az adott igazgatási területen elért szakmai karrierjüket. Szó van a közigazgatási szakapparátus szakmai tevékenysége során mozgósított kompetencia elismeréséről is – erre a jelenlegi előmeneteli és minősítési rendszerrel párhuzamosan kerülhet sor.

Az Aix-en-Provence-i egyetem ergológiai tanszékvezetőjének álláspontja szerint a tevékenység olyan viszonyok összességének kezelése, irányítása, amely önkényes döntéseket és választásokat feltételez ahhoz, hogy működhessen. Egyúttal értékek ütköztetésének eredménye. A kutató megkülönböztet az egyetemes dimenziókba nem sorolható értékeket, mint pl. az egészség, a tárgyiasult vagy magánosítható értékek és az olyan monetáris, azaz pénzben kifejezhető értékeket, mint a jövedelmezőség.

Előtérbe kerül a küldetés fogalma

A közigazgatási teendők kisajátításának és lefordításának mechanizmusa felfedi az előírt és a tényleges, valóságos munka közti különb-

séget. A cselekvő személy beleéli magát minden egyes, egyéni és kollektív környezetben előforduló munkahelyzetbe. Azok a tapasztalatok, amelyeknek birtokában van, újra felfedezik a munkakollektívákban és azok egymás közti véleménycseréjében rejlő lehetőségeket. Mindezek az elemek a munkahelyzet és e cselekvő személyek kölcsönös tanulásának részét képezik. A javaslat szerint a tevékenységből kiindulva épül fel újra a szervezet, mivel „a kínok mindenekelőtt abban rejlenek”. Megállapítja, hogy az egyén számára a tevékenység oldalán mindig is létezik ezen értékek közötti ütközés. Ezek vagy konfliktusba kerülnek egymással, vagy egyetértenek velük mások is, és így a másokkal kötött kompromisszum tárgyát képezik. Ezeket az értékeket csakis általános nézőpontból lehetséges szemlélni, mert a konkrét tevékenységben mindig újraértékelik és újra feldolgozzák azokat. A munkára és általánosságban az emberi tevékenységre, a tudásanyag megszerzésére és a feldolgozó tevékenységre vonatkozó nézőpontok kereszteződése megannyi felhívás arra, hogy elgondolkodjunk a „bajban lévő mesterségről”, ami a cselekvő személyek autonóm szabályozása és a vezetés által gyakorolt ellenőrzéssel megvalósuló szabályozás között „hánykolódik”.

Összeállította: Nagy Károlyné

Provost, É.: Spera, une autre vision du management public. = Personnel, 2003. 443. sz. okt. p. 4.

Louart, P.: GRH dans les fonctions publiques – Sur les du privé. = Personnel, 443. sz. 2003. okt. p. 18–22.